

třilín 4:47 | východ slunce 6:00 | šma 8:18 | první mincha 13:36 | škia 20:02 | hvězdy 20:37

Acharej Mot v číslech

29. paraša v Tóře (z 54) a 6. v knize Vajikra (z 10) obsahuje 15 „paršiot“, 3 otevřené, 12 zavřené skládá se z 80 vět, 1170 slov a 4294 písmen obsahuje 28 micvot, 2 příkazy a 26 zákazů

Šabat haGadol

Co je na tomto šabatu velkého (GADOL)? Historicky první Šabat haGadol, tedy ten před východem z Egypta, připadl, podle tradice, na 10. nisanu 2448. Tehdy měl každý Žid za povinnost vzít si jedno jehně či kůzle domů, aby ho o čtyři dny později obětoval jako pesachovou obět', kterou měl sníst s macesy a maror v krvi označeném domě, představujícím ochranu před desátou ranou. Podle midraše tehdy došlo k zázraku. Židé se nesnažili své činy nijak maskovat a Egyptané se jich proto přirozeně ptali, proč se domů vláčejí s jehňaty a kůzlaty. Odpověď: „Budeme je obětovat svému Bohu,“ měla Egyptany rozzuřit, vždyť posvátný beran představoval egyptské božstvo. Místo vzteku však Egyptané strachy mlčeli. A protože byl 10. nisan šabat, dostal jméno ŠABAT HAGADOL.

Existují i jiné výklady. Například tento: okamžikem, kdy Židé na sebe vzali břímě Božího příkazu a začali hledat vhodného beránka k oběti, přerodili se v dospělé a zodpovědné jedince, podobně jako se chlapec při BAR MICVA stává dospělým. Hebrejsky řečeno již takový chlapec není KATAN, ale GADOL.

Moše pro Židy na faraónovi vymohl jeden den volna – šabat. Každý konec šabatu pro syny Izraele znamenal návrat k otrocké dřině. Po posledním šabatu se však již do práce nevrátili, a proto tento šabat označili jako ŠABAT HAGADOL.

Dnešní Haftara obsahuje slavnou větu o tom, že Bůh nám jednou pošle proroka Eliáše. Kdy? Před oním „velkým“ (GADOL) a hrozivým dnem.

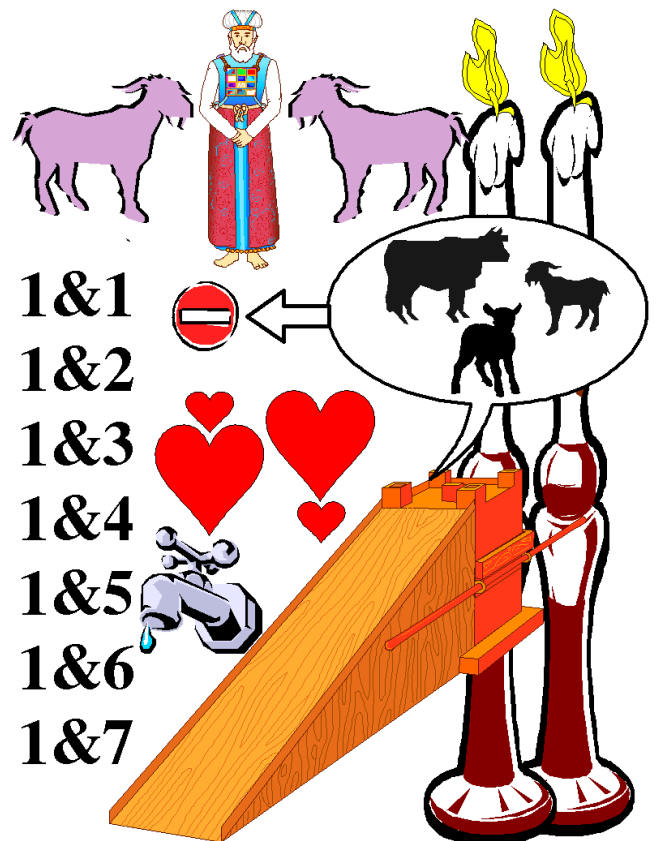
Mnozí rabíni mají ve zvyku říkat na tento šabat dlouhé drašot, čímž ho činí dlouhým – velkým.

Alijot v kostce

Kohen: Velekněžská služba na Jom kipur
Levi: Pokračování popisu velekněžské služby na Jom kipur
Israel: Dokončení popisu velekněžské služby na Jom kipur
Revií: Dary náležející kněžím z obětovaných zvířat.
Chamiší: Zákaz požívat krev a zdechlíny, zákaz obětovat mimo Chrám. Povinnost zakrýt krev prolitou při porážce ptáků a divoké zvěře.
Šiší: Výčet tzv. ARAJOT, incestních sexuálních partnerů – rodiče, sourozenci, blízcí příbuzní, NIDA, cizí vdaná žena.
Švií: Pokračování výčtu sexuálních omezení Ochrana morální čistoty v zemi Izrael, zákaz homosexuálního chování.
Haftara (Melachi 3:4-24): Prorok Elijahu jako herold úplného vykoupení GEULA ŠLEMA.

Vyzkoušejte se

Klíčové pojmy z této paraši jsou začarovány do obrázků. Vaším úkolem je rozkrýt jednotlivá slova.

Dvar Tora

ARAJOT...

Tora nás v paraše Acharej Mot varuje, že hřích incestních styků (*arajot*) má za následek vyhnání ze Svaté země, neboť i národy, které obývaly zemi Izraele, z ní byly pro tyto hříchy vyvrženy. Tóra nás doslova varuje: "Dle činů země egyptské nekonejte a podle činů země kenaánské nečiňte..." Tóra při tom nevysvětluje konkrétně, jakých činů se máme vyvarovat. Avarvanel se domnívá, že egyptským hříchem byla magie a kenaánskými promiskuita.

Rav Sacks: Covenant and Conversation

At the heart of the service of the High Priest on the Day of Atonement was a ritual that has added a key word to the vocabulary of the West: the scapegoat. On the most solemn day of the year, the High Priest - after confessing his own sins and those of his household - undertook a ritual to achieve expiation for the most serious sins of the community. He took two goats, identical in appearance, and cast lots over them. One was sacrificed to God as a sin offering. Over the other, he made confession for the sins of the people. It was then sent into the wilderness, to 'Azazel':

The idea of the scapegoat has reappeared in contemporary thought through the work of René Girard, one of the pioneering theorists of the connection between religion and violence. Girard's thesis is that violence is at the heart of religious ritual. The primary ritual is sacrifice, and the most fundamental form of sacrifice is the scapegoat.

Religion, he argues, is born in the attempt to escape from the deadly circle of retaliation in societies that lack a judicial system and the impartial process of the law:

Vengeance professes to be an act of reprisal, and every reprisal calls for another reprisal . . . Vengeance, then, is an interminable, infinitely repetitive process. Every time it turns up in some part of the community, it threatens to involve the whole social body. There is the risk that the act of vengeance will initiate a chain reaction whose consequences will quickly prove fatal to any society of modest size. The multiplication of reprisals instantaneously puts the very existence of the society in jeopardy, and that is why it is universally proscribed.

The solution is to deflect internal violence by directing it outward against a victim - someone who stands outside the community and its protection, and can therefore be killed without fear of reprisal (ancient Athens kept alive a number of people to be available to be sacrificed to avert impending threat to the city: the victim was known as the *pharmakos*). By charging his death with sanctity, a combination of awe and exaltation, the violent emotions of the community are purged. Catharsis takes place. Peace returns. Order is restored. The victim has been made the scapegoat.

This, of course, calls for myth. Some story has to be told, in which the outsider - ritually sacrificed - is held to be responsible for all the evils that have befallen the group.

Ultimately, the persecutors always convince themselves that a small number of people, or even a single individual, despite his relative weakness, is extremely harmful to the whole of society . . . There is only one person responsible for everything, one who is absolutely responsible, and he will be responsible for the cure because he is already responsible for the sickness. (Girard, *The Scapegoat*, pp. 15,43)

Once we grasp the significance of the scapegoat as a solution to crisis within the group, we begin to understand why it is not just an ancient phenomenon, but one that has continued throughout history to the present. Faced with problems that it cannot solve, a group ensures its psychic survival by projecting its inner conflicts onto an external cause, held to be responsible for the plight of the community. Hence the demonisation that has time and again led to pogroms, massacres, and attempted genocides. Societies find it easier to blame a scapegoat than to face their own problems honestly and openly.

Only against this background can we fully understand the institution of the scapegoat in biblical Israel. It was a protest against human sacrifice, widespread in the ancient world and still, in quite different forms, alive today in the form of conspiracy theories, terror, suicide bombings and ethnic conflict. Two features of the high priest's ritual were crucial: [1] that the sacrifice was an animal, not a person, and [2] that it was not an occasion for denying responsibility by blaming the victim, but to the contrary an acceptance of responsibility in the context of repentance and atonement. The second point was fundamental to the concept of *teshuvah* as it developed in post-biblical Israel. Thus Jews were able to survive the loss of the Temple and the service of the High Priest. In place of sacrifice and the scapegoat came the idea that by acknowledging our sins, expressing our remorse, and committing ourselves to act differently in the future, we are able - through Divine forgiveness - to free ourselves from the burden of guilt and begin again.